

Yttrande om Frihet från våld, förtryck och utnyttjande, diarienummer A2025/00432, svar senast 2025-07-25

Er beteckning: A2025/00432

Länsstyrelsen Västra Götaland yttrar sig över slutbetänkandet av utredningen om en stärkt långsiktig styrning av arbetet mot könsrelaterat våld och hedersrelaterat våld och förtryck (SOU 2025:28).

Sammanfattning

Länsstyrelsen Västra Götaland län tillstyrker utredningens förslag i sin helhet. Särskilt positivt ser Länsstyrelsen på följande delar:

- Att länsstyrelsernas roll tydligare definieras som att regionalt sprida, stödja och bidra till implementeringen av nationella, evidensbaserade metoder, kunskapsstöd och forskningsförankrade arbetssätt.
- Att dagens tillfälliga och tidsbegränsade uppdrag ersätts med ett långsiktigt, hållbart ansvar.
- Att ett samordningscentrum inrättas vid Jämställdhetsmyndigheten, vilket bedöms stärka kopplingen till övriga delar av jämställdhetspolitiken på nationell nivå.
- Att Socialstyrelsen får ett tydligt samordningsansvar för den nationella kunskapsutvecklingen rörande insatser, metoder och arbetsformer för att identifiera, bedöma och ge stöd och behandling till både våldsutsatta och våldsutövare inom socialtjänst samt hälso- och sjukvård.
- Att förslaget förväntas möjliggöra en fungerande kunskapskedja – från forskning och nationella kunskapsmyndigheter till regional och lokal nivå.
- Att jämställdhets politikens styrning stärks i syfte att förebygga och motverka mäns våld mot kvinnor, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, samt utnyttjande i prostitution och människohandel.

Synpunkter på betänkandets bedömningar och förslag

1.10 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2021:995) om länsstyrelsernas regionala arbete mot mäns våld mot kvinnor

- Enligt betänkandets förslag (3§:2) ska länsstyrelsernas samordningsfunktion bland annat fokusera på utbildning och kompetensutveckling. Länsstyrelsen anser att det är en övermäktig uppgift att tillgodose det omfattande och aldrig sinande behovet av kunskapshöjande insatser inom området mäns våld mot kvinnor. Ett behov som bland annat GREVIO lyfte fram i sin granskning år 2024.

Länsstyrelsen anser att det inte borde åligga länsstyrelserna att bedriva basutbildning. För att långsiktigt komma till rätta med Länsstyrelsens roll att stödja implementering i kunskapskedjan anser Länsstyrelsen att det borde införas obligatoriska kurser om samtliga våldsformer som ingår i samordningsfunktionens uppdrag i grundutbildningen för en rad professioner: poliser, åklagare, domare, socionomer, lärare, förskole pedagoger, läkare, sjuksköterskor, barnmorskor, gynekologer, tandläkare, tandsköterskor och personalvetarprogram.

Länsstyrelsernas roll skulle i sådant fall kunna vara att erbjuda kompetensutveckling i form av spets- och fördjupningskunskap, och på så vis bidra till att utjämna den skillnad som finns mellan teoretisk grundkunskap och praktisk tillämpning.

8.1.4 Ett samordningscentrum vid Jämställdhetsmyndigheten stärker kopplingen till övriga jämställdhetspolitiken

- Länsstyrelsen betonar vikten av att uppdrag, handlingsplaner och strategier som berör jämställdhetspolitiken samordnas på nationell nivå, exempelvis avseende tidsperioder. Det underlättar avsevärt för Länsstyrelsen att ta hänsyn till skillnader i kommuners mottagarkapacitet samt utgöra ett regionalt stöd i genomförandet av jämställdhetspolitiken, inkluderat det sjätte delmålet.

- Länsstyrelsen vill betona vikten av att se jämställdhetspolitiken som en helhet där förutsättningar och resurser för arbetet med övriga delmål till exempel delmålen om ekonomisk jämställdhet eller en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet också är en förutsättning för att förverkliga det sjätte delmålet.

8:2 Samordningscentrumets uppgifter och organisation

- Länsstyrelsen önskar ett tydliggörande av på vilket sätt Länsstyrelserna ska vara representerade i det nationella samordningscentrumet för att inbegripa alla våldsformer.

8.3 Regeringen bör ändra flera centrala myndigheters uppgifter och uppdrag

- Länsstyrelsen efterfrågar en förstärkt styrning som betonar vikten av samordning gällande arbetet med det sjätte delmålet och övriga mål inom jämställdhetspolitiken. Länsstyrelsens bedömning är att det i sin tur kan underlätta länsstyrelsernas arbete med att utgöra ett stöd på regional och lokal nivå. Ett förslag på sådan förstärkt styrning skulle kunna vara att de myndigheter som får i uppdrag att bidra i det myndighetsgemensamma arbetet mot mäns våld mot kvinnor också får i uppdrag att inkludera detta arbete som en del i arbetet med jämställdhetsintegrering.
- Länsstyrelsen ser positivt på att arbetet för funktionen regionkoordinatorer mot prostitution och människohandel fortsättningsvis samordnas nationellt. Det ger en möjlighet till utveckling av arbetet och bidrar till långsiktiga förutsättningar och organisering för ett jämlikt och samlat nationellt stöd för arbetet.
- Det är av stor vikt att Länsstyrelserna som regional myndighet är delaktig i kunskapsutvecklingen utifrån länens behov. Här bör tillfälliga uppdrag kunna ges till Länsstyrelserna, att tillsammans med regionala och lokala aktörer utveckla kunskapsstöd, metoder och arbetssätt i samverkan med nationellt samordningscentrum. Tillfälliga uppdrag bör i sådana fall ges särskilda resurser.

8.4 Ny uppgift för Socialstyrelsen

- Länsstyrelsen önskar ett förtydligande kring vilken nationell myndighet som bör ansvara för kunskapsutvecklingen avseende insatser och metoder för att förebygga våld på alla

preventionsnivåer. Detta är särskilt viktigt när det gäller metoder och arbetssätt som inte faller inom ramen för Socialstyrelsens föreslagna uppdrag, såsom förebyggande insatser riktade till barn, unga och äldre på universell nivå. En möjlig väg att gå är att arbetet kopplas an till de krav som ställs på förebyggande arbete och kunskapsbaserade arbetssätt utifrån ny socialtjänstlag.

Det är av stor vikt att ansvaret för kunskapsutvecklingen avseende insatser och metoder för att förebygga våld på alla preventionsnivåer tydligt fastställs i planen för det myndighetsgemensamma arbetet. En tydlig ansvarsfördelning, samordning och samverkan mellan sektorsansvariga myndigheter blir särskilt viktig i framtagandet av planen för myndighetsgemensamt arbete. Här behöver Skolverket ta ett stort ansvar som central myndighet för att främja goda uppväxtvillkor för barn och unga.

14.3 Bedömning av indikatorernas ändamålsenlighet

- Länsstyrelsen understryker vikten av att arbetet med uppföljning av det sjätte delmålet fortsätter att prioriteras och utvecklas. Länsstyrelsen delar bedömningen att arbetet kan bedrivas gemensamt av Jämställdhetsmyndigheten och statistikansvariga myndigheter som Brottsförebyggande rådet, Statistiska Centralbyrån och Socialstyrelsen. Länsstyrelsens föreslår att Ekonomistyrningsverket också kan ha en roll i ett sådant arbete i syfte att stärka arbetet med analys, uppföljning och utvärdering och förbättra möjligheterna till ett kunskapsbaserat arbete på nationell, regional och lokal nivå.
- Länsstyrelsen ser det som angeläget att utvecklingsarbetet framöver inbegriper att ta fram processindikatorer för att följa upp genomförandet av förebyggande arbete då sådana saknas i förslaget.

Allmänna synpunkter

10.1 Mer effektivt med en samlad strategi

- Länsstyrelsen gör samma bedömning som utredningen om att en särskild strategi skulle försvåra ett samordnat arbete för att förebygga och bekämpa samtliga våldsformer som

omfattar det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet. Länsstyrelsen är samtidigt positiv till de förslag, som utredningen framför, i syfte att förstärka och utveckla arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck genom skrivningar i den övergripande strategin.

10.2 En handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck

- I likhet med utredningen och dess hänvisning till GREVIO anser Länsstyrelsen att det är av yttersta vikt att en sådan handlingsplan tydligt kopplas samman med den långsiktiga nationella strategin och det sjätte jämställdhetspolitiska delmålet som helhet. Vidare anser Länsstyrelsen att handlingsplanen bör inbegripa det integrationspolitiska målet och samordnas med arbetet mot prostitution och människohandel för att synliggöra dess koppling till hedersrelaterat våld och förtryck. Slutligen anser Länsstyrelsen att handlingsplanen bör utformas i samråd med samtliga berörda myndigheter, däribland länsstyrelserna.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsöverdirektör Jörgen Peters med utvecklare Evalena Djerf som föredragande. I den slutliga handläggningen har också enhetschef Pia Falck medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.